

№ 4-7

(1488-1491)

КВІТЕНЬ-ТРАВЕНЬ

2017

АРХІТЕКТУРА БУДІВНИЦТВО

7 травня Вашій газеті виповнилось 55!

ЖЕЛАЮ ГАЗЕТЕ СТАБИЛЬНИХ ТИРАЖЕЙ, ВІТАЙТЕ НАС З ЮВІЛЕЄМ!
БЛАГОПОЛУЧІЯ І ПРОЦВЕТАНІЯ!

«Архітектура і Будівництво» 7 мая отменила юбилей. Ей исполнилось 55 лет. И хотя за эти десятилетия в Украине и КНУСА поменялись власти, а у издания вид и объем, периодичность, статус и содержание – все это история нашего печатного органа. Газету не забыли поздравить многие ее корреспонденты, читатели... Но мы сегодня даем слово Олегу Юнакову – автору монументальной книги о своем знаменитом прадеде-архитекторе Иосифе Каракисе, IT архитектору, исследователю истории Киева, автору нескольких Википедийных проектов, самый известный из которых – Библиотека. Читайте!

ДОРОГАЯ ГАЗЕТА «АРХИТЕКТУРА І БУДІВНИЦТВО»!

Сердечно поздравляю весь творческий коллектив во главе с многолетним редактором Ириной Ивановной Геращенко и читателей газеты со значимым юбилеем в истории Вашего издания – 55-летием со дня создания!

В стенах университета выросла, стала профессиональной большая плеяда известных архитекторов, строителей. Почти на каждую букву алфавита можно назвать их громкие фамилии.

КНУСА окончили пять будущих Героев Украины, 70 будущих лауреатов Государственных премий и заслуженных деятелей науки. Кроме того, в университете учились и студенты, ставшие впоследствии замечательными писателями — Виктор Платонович Некрасов, Леонид Семёнович Серпилин, Виталий Васильевич Ковалинский, Лев Израилевич Лондон, Михаил Ноевич Пархомов и другие. Культурная жизнь университета разнообразна, насыщена и появление печатного органа стало делом закономерным и важным.

Приятно видеть, что материалы газеты много темны и интересны. Газета всегда шла в ногу со временем: за годы существования она из черно-белой (изредка с добавлением красного цвета) стала полноцветной, добавившись интернет-версия. Теперь для чтения новых номеров уже не нужно идти в кабинет редактора, библиотеку или архив – газету можно читать в Интернете. Теперь газета стала доступной всем желающим. Это позволило снять ограничения для чтения вашей прессы для тех, кто находится далеко. «Архітектуру і Будівництво» уже могут читать не только в Украине, но и в других странах, где по воле судьбы живут ваши выпускники. И через годы статьи вашей многотиражки станут уникальным источником изучения строительной и архитектурной жизни КНУСА.

Важно отметить, что у издания богатая история. Как и университет, несколько раз газета меняла название, которое тогда было в духе времени – «Пролетарские кадры». Редакторами в то время были Б. Гурман, А. Дрозд и И. Шафран. Однако перед Второй мировой войной издание перестало выходить и возобновилось только в 1962 году уже под названием «За будівельні кадри». Впоследствии газета стала называться «Архітектура і Будівництво», или просто «А+Б».

Интересуясь Киевом и архитектурой, ваш покорный слуга входит в число читателей многотиражки уже много лет. В публикациях газеты видна любовь к университету, студентам и преподавателям, и, особенно, к архитектуре. Из газеты я узнал много интересного: как из новых номеров, так и тех, которым более полувека. К примеру – рекомендую статью «10 років інституту» (Пролетарські кадри. – 1940. – 30 листопада. – С. 1).

Всем студентам КНУСА хочу пожелать, прежде всего, успехов в обучении, и, главное, стараться вкладывать и частичку себя в историю университета, публикуясь в газете. В ней уже много интересных рубрик, но всегда можно создать новые. К примеру, может имеет смысл сделать рубрики: о чём писала газета 50 лет назад, какие в наши дни происходят инновационные веяния в строительстве, архитектуре, рассказывать о достижениях бывших студентов института в Украине и в мире. Считаю очень важным осваивать зарубежный опыт, но одновременно и не забывать своих корней.

Университет дарит знания, а газета – прямое продолжение знаний, истории и традиций вуза. Прекрасно, что у университета и газеты, которым 85 и 55 лет, такая долгая и насыщенная история и, надеюсь, будет не менее великое будущее. Желаю изданию «Многая лета», и чтобы 55 лет впоследствии показалось детским возрастом.

От всей души желаю газете новых творческих достижений, реализации интересных проектов, стабильных тиражей, благополучия и процветания!

С уважением, Олег Юнаков, один из читателей, США

Шановні наші читачі! У ці прекрасні травневі дні Ваша університетська газета святкує своє 55-річчя. Ми вітаємо своїх постійних читачів і творців газети. Разом з вами вона молода духом!

Газета завжди пам'ятає своїх студентських кореспондентів: Ігоря Гудима (ПЦБ-57), Андрія Беницького (ПЦБ-53), Анатолія Пікуля (ПЦБ-43), Тетяну Грудинську (ПЦБ-42), Богдана Гераська (ЗІК-41), Катерину Гречин, Віталія Кукелка, Олену Колоградську (АБС-64), Івана Михайліва (ПЦБ-46), Наталію Мацько, (ІУСТ-22), Наталку Баран, Оксану Бичкову (ПНК-51) та ін.

ЧИМ ДЛЯ МЕНЕ Є РЕДАКЦІЯ...

Під час навчання в КНУБА, перед заняттями кожного дня обов'язково забігала до редакції. Тут мої однодумці: від редактора Ірини Іванівни й до всіх студентів, яких давно знаю. Спільними справами й добрим словом ми прагнули підтримати молодь нашого КНУБА. Ми не сприймали ці слова як порожні звуки. А вже кожне МІ починається з Я.

Наталка Середняк,

випускниця 2007 р., студентка газети

НОСТАЛЬГІЯ ПО ІНСТИТУТУ...

Если попадает в руки наша "А+Б", то мне кажется, что я побывала в институте! Все-таки есть ностальгия по тому институту 80-х – 90-х. Какой чудесный был коллектив, какие люди – человеческие, мыслящие, интеллигентные...

Екатерина Петренко,

сотрудница КИСИ 1985–95 гг

ВИПРОБУЙТЕ СЕБЕ В РОЛІ ДОПИСУВАЧІВ!

Скільки студентів і випускників факультетів КНУБА щороку набувають перший журналістський досвід у плеча Ірини Іванівни Геращенко, редактора газети "А+Б"!

Тут громадські кореспонденти (студенти) приносять свіжу інформацію, молоді поети шліфують художнє слово...

Ірина Іванівна пам'ятає кожного, хто дописував у нашій газеті, вона продовжує спілкуватися з усіма нами й після закінчення універу. Спасибі вам за нас всіх!

Наталка Баран,

випускниця 2006 року

"АРХИТЕКТУРА І БУДІВНИЦТВО" В МОЄМУ ЖИТТІ

Ніколи, власне, не задумувалася над тим, чим є "А+Б" у моєму житті. Як не замислююся над тим, чому дихаю, ходжу. Я просто живу, дихаю і працюю в улюбленій молодіжній газеті. І з нею молодію сама. Мені подобається моя робота, люблю спілкуватися з новими людьми, зі студентами, які на все мають свій неординарний погляд і часом – "непричесані" думки. Я навчилася слухати людей, розуміти їх, розповідати нашим читачам про цікаві особистості, про історію мого рідного міста, в якому народилася і живу. Часто маю щастя зустрітись зі своїми колегами, пізнавати щось нове. І... вчитися, бо таку вимогу ставить життя, а вчитися, як відомо, ніколи не пізно...

І.Геращенко, редактор газети

Практика

Відкриття виставки студентських робіт першого курсу архітектурного факультету кафедри основ архітектури і архітектурного проектування у виставковій залі Хлібні національного заповідника "Софія Київська"

ПРОЕКТУВАННЯ З ПЕРШОГО КУРСУ

Важко уявити будь – яке місто без знакових об'єктів, що створюють його архітектурний образ. Для Верхнього Києва – це неповторний Софійський ансамбль на старокіївській височині. Софія Київська одна з найголовніших християнських святинь Східної Європи, найпрекрасніших пам'яток української архітектури та монументального живопису. Весь комплекс споруд: Софійський собор та монастирський ансамбль XVIII століття занесений до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

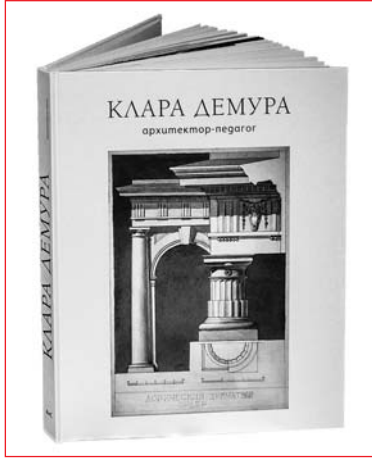
Для студентів архітектурного факультету КНУБА дуже важливим є проходження практики на історичних об'єктах нашого міста. Цього вдалось досягти минулого навчального року студентам I курсу під керівництвом завідувача кафедри "Основ архітектури і архітектурного проектування", проф. О.С.Слепцова на території заповідника "Софія Київська". У навчальній програмі керівництвом кафедри були прийняті зміни для надання студентам можливості спробувати свої сили в проектуванні на основі реальних об'єктів вже в перший рік навчання.

Сприяла організації цієї практики сьогоднішній директор Національного заповідника "Софія Київська" Нелля Михайлівна Куковальська, яка вже в перший рік підтримує майбутніх архітекторів у навчанні. Таким чином студенти кафедри основ архітектури і архітектурного проектування мали можливість виконувати обміри пам'яток архітектури в рамках курсового проекту. Студенти I курсу під час літньої практики виконували перше проектне завдання – проводили обміри фасадів на території заповідника в монастирській Хлібні.

Презентация

УЧИТЕЛЯМИ СЛАВИТСЯ УКРАИНА!

В феврале – марте 2017 года у наших архитекторов было много мероприятий, связанных с воспоминаниями. Это были презентации книг, вышедших в память о наших Учителях, встречи Учеников, которые помнят своих талантливых педагогов, восхищаются и гордятся тем, что они – выходцы из нашей Альма Матер. Проводила эти мероприятия кафедра Основ архитектуры и архитектурного проектирования, которую возглавляет Олег Семенович Слепцов.

Что значит помнить? Слово "помнить" происходит от слова память, в которую закладываются лишь запоминающиеся моменты, вызвавшие у нас чувства. Без чувств не возможно что-либо запомнить на долгое время. Так возникают книги, альбомы воспоминаний, стихи и песни... Сегодня газета "Архітектура і Будівництво" расскажет о каждом из этих событий.

"Книга "КЛАРА ДЕДУРА: АРХИТЕКТОР – ПЕДАГОГ" продолжает серию "Научные исследования кафедры Основ архитектуры и архитектурного проектирования". Издание вышло к 90-летию со дня рождения К.Г. Демуры. И это лишь незначительная часть благо-

дарности учеников и коллег Педагогу, Большому Мастеру карандаша и кисти, привившего любовь и преданность к профессии большому количеству будущих архитекторов".

На презентации книги присутствовали главный архитектор Киева Александр

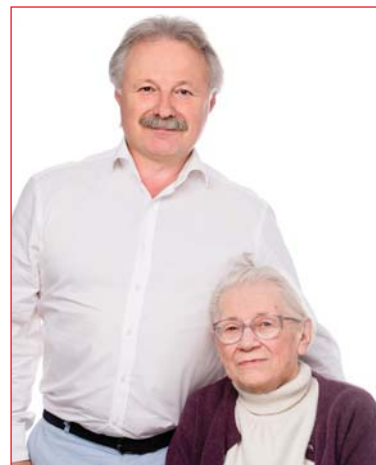
Викторович Свистунов, профессора, доценты КНУБА – ученики, которые спустя годы помнят своего учителя. Здесь были: дочь Клары Георгиевны Демуры – Елена Михайловна Демура, представители Государственной научной архитектурно-строительной библиотеки им. В. И. За-

болотного в лице директора Галины Войцеховской и зам. директора нашей, вузовской библиотеки Ольги Хлаповской и др. Нельзя не сказать и о награде, которая носит имя Клары Георгиевны Демуры. Дипломы за мастерство в архитектурной графике им. К.Г.Демуры были вручены студентам группы №14а архитектурного факультета.

Предлагаем читателям отрывок из книги "Клара Демура: Архитектор-педагог".

ОБ УЧИТЕЛЕ

"...Эта книга писалась и складывалась с любовью к человеку, который воспитал не одно поколение архитекторов.

Учитель, наставник, педагог, тренер, сэнсэй... На жизненном пути каждого встречаются люди этой профессии или призвания. Не часто бывает, когда профессия и призвание являются единым целым. Много ли вы вспомните имён, которые повлияли на ваше мировоззрение, выбор жизненных приоритетов? Правильно, это единичные примеры преданных главным жизненным ценностям людей. Именно к таким уникальным людям принадлежит Клара Георгиевна Демура – яркий представитель киевской архитектурной педагогической школы.

Весь её жизненный путь, начиная с юности, – это пример бесконечной пре-

данности Архитектуре. Клара Георгиевна – мастер, который не относится к плеяде затеоретизированных педагогов. Трудлюбие, талант и настойчивость позволили ей досконально изучить архитектурную классику, филигранно овладеть техникой черчения, рисунка карандашом и акварелью. Мы всегда наслаждались и восхищались точностью и уверенностью движений её карандаша и кисти, когда она поправляла работу кого-либо из студентов, тем самым говоря: "Делай как я"! Известны

данности Архитектуре. Клара Георгиевна – мастер, который не относится к плеяде затеоретизированных педагогов. Трудлюбие, талант и настойчивость позволили ей досконально изучить архитектурную классику, филигранно овладеть техникой черчения, рисунка карандашом и акварелью. Мы всегда наслаждались и восхищались точностью и уверенностью движений её карандаша и кисти, когда она поправляла работу кого-либо из студентов, тем самым говоря: "Делай как я"! Известны

Сидоренко, Павел Миронович Черныш (декан факультета 1947–1951 гг. и 1957–1964 гг.). Руководителем дипломной Клары Демуры был Василий Моисеевич Онащенко. В этот период преподавали и Николай Павлович Северов, и Иосиф Юльевич Каракас, и Николай Александрович Гусев.

Первого сентября 1944 года, в 17 лет, Клара Георгиевна стала студенткой Строительного института. И посвятила ему семьдесят (!) лет своей жизни. В её трудовой книжке лишь одно место работы – Строительный институт КИСИ / КНУСА): старший лаборант, ассистент, преподаватель, старший преподаватель, доцент. Редкий пример преданности делу, коллективу и профессии!

У неё нет амбиций, чтобы быть главной, а лучшей – да! С любовью, увлечённостью, удивительным усердием она своё мастерство оттачивает всю жизнь. Но такой труд ей не в тягость, а в радость.

Клара Георгиевна Демура была для нас первоисточником будущей профессии, вела специальность на первом курсе. По капле вливалась в перепуганную и одновременно восхищенную ею молодежь систему античного классического ордера, его пропорции, благородство декора, учила свободно владеть элементами классических античных форм. Научила нас технике отмычки китайской тушью (сухие палочки): сначала тренировались на деталях – вазы, капители, фрагменты ограждений лестницы, портики, затем на фасадах объектов – церковь Покрова на Нерли, деревянные церкви в Кижих и др.

Она одарила нас щедростью своего педагогического таланта, заигнотизировала непонятными словами: стереобат, стилобат, каннелюра, капитель и её шейка, или гипотрахелион, эхин, архитрав, капли или гуты, фриз, метопы, триглыфы, карниз, сима, калиттер, солен и др. Голова просто шла кругом от этих неизвестных нам слов! Если бы не обозначения на чертежах, то все это вообще невозможно было запомнить. А чего стоил энтазис колонны (на студенческом жаргоне "экстазис") и венчающий её киматий!

Нам просто повезло, что мы попали к такому педагогу. Она живет заботами своих студентов, переживает за них, радуется и поддерживает тех, кто хочет научиться ремеслу. Поэтому до сих пор мы помним трактаты по вопросам архитектурной эстетики Альберти, Витрувия, Палладио, Виньолы. Знаменитые "польза, прочность, красота" – основа всей архитектуры...

Клара Георгиевна трепетно и уважительно относится к своим вчерашним студентам, а сегодня коллегам-преподавателям, щедро делится своими знаниями и опытом. К месту рассказанный случай или анекдот и прекрасное чувство юмора позволяют ей всегда расположить к себе как студентов, так и коллег.

Те, кто озаряет жизнь других, не остается сам без света. Это издание – лишь незначительная часть благодарности учеников и коллег Педагогу, Большому Мастеру карандаша и кисти, привившего любовь и преданность к профессии более чем 3000 будущих архитекторов. Мне кажется, что именно она помогла многим молодым людям вырастить крылья того размаха, которые они рисовали в детстве.

Спустя много лет, уже возглавляя кафедру Основ архитектуры и архитектурного проектирования и став коллегой Клары Георгиевны, в дни ее 85-летия я передал ей книгу-альбом своих проектов и построенных храмов украинской православной церкви с дарственной надписью:

"Первому Учителю в профессии, Кларе Георгиевне Демура, Творческий отчет-реферат О сакральной архитектуре".

Низкий поклон Вам и уважение, Олег Слепцов, архитектор

Мы решили не переписывать текст книги в прошедшем времени, так как и беседовали с ней и писали о ней вместе с ней. Вместе с Klarой Георгиевной мы прошли ее жизненный путь, соперничая, сочувствуя, восхищаясь, радуясь и преклоняясь.

Она была сильным человеком, как и все ее поколение, прожила жизнь в трудностях и испытаниях. Она стала, кем хотела – Архитектором и... осталась в нашей жизни Мастером.

ТВОРЧЕСКОЕ НАСЛЕДИЕ К.Г.ДЕМУРЫ

Низкий поклон Вам и уважение, Олег Слепцов, архитектор

Портрет. Рисунок карандашом.

Вышивка

Краков. Эскиз тушью.

Рига. Акварель. 1957 г.

Експозиція

ВІДВІДАЛИ СПЕЦІАЛІЗОВАНУ ВІСТАВКУ "KYIVBUILD"

Кафедра "Організації та управління будівництвом" і дали підтримку активну роботу студентського наукового гуртка "БудМайстерКлас".

2 березня 2017 року, в рамках роботи наукового гуртка "БудМайстерКлас" студенти будівельного факультету відвідали спеціалізовану виставку "KyivBuild".

Учасники виставки поділились сучасним досвідом та новітніми технологіями в будівництві зі студентами будівельного факультету КНУБА.

Студенти щиро вдячні керівництву Київського національного університету будівництва і архітектури та організаторам виставки за надану можливість відвідати таку цікаву експозицію та отримати корисну інформацію для подальшого професійного зростання.

О.А.Тугай, зав.кафедрою ОУБ,
М.М. Климчук, керівник наукового гуртка "БудМайстерКлас"

Міжнародна науково-технічна конференція

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ЦАРИНІ ТЕХНОЛОГІЙ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ БУДІВНИЦТВА

Протягом 6-7 квітня у Київському національному університеті будівництва і архітектури проходила II Міжнародна науково-технічна конференція "Ефективні технології у будівництві". В роботі її було офіційно зареєстровано близько 300 осіб.

ропейські технології в будівництві", компанія "NEXE UA", "BIG CITY BUILDING", "ТОВ "ДЕНДБУД", ТОВ "Дайвер ЛТД", ПАТ "Дніпрометиз" та представництвом "Польської Академії Наук" у місті Києві.

В цілому, конференція відзначає високий рівень доповідей, практичну цінність для будівельної науки та виробництва України. Приємно відзначити, що активну участь в ній брала студентська молодь, яка проходить підготовку за програмами бакалавра, спеціаліста та магістра і аспірантів, докторанти.

З метою поліпшення організації та проведення конференції пропонується більш широко залучати відділ аспірантури та докторантури університету;

У пленарному засіданні конференції брали участь фахівці Міністерства регіонального розвитку і будівництва, провідні фахівці і виробничники та науковці України та з закордону. Робота протікала в 5 секціях: Архітектурно-конструктивні рішення будівель. Енергозбереження та екологія; Технологія та механізація будівництва; Організація та економіка будівництва; Технічна експлуатація будівель; Студентська наукова сесія.

У "Студентській науковій сесії" взяли участь більш ніж 60 учасників. Було заслухано 16 доповідей студентів КНУБА, Одеси, Харкова, Чернівців та інших ВНЗ Києва, які було відзначено дипломами. Усі інші – подарунками від партнерів і організаторів конференції.

Брали участь фахівці та вчені з України, Польщі, Болгарії, Сирії, Білорусі, Німеччини. Українські вчені, фахівці, аспіранти та студенти представляли Харків, Одесу, Чернівці, Дніпропетровськ, Запоріжжя та інші міста. В число зареєстрованих учасників входять: 30 докторів наук; 89 кандидатів наук; 63 аспірантів; 58 студентів; 60 осіб виробничників.

Під час роботи конференції було заслухано 160 доповідей, які опубліковані в збірнику: Програма та тези допо-

відей II міжнародної науково-технічної конференції "Ефективні технології в будівництві". – К.: "Видавництво Ліра-К", 2017. – 216 с.

З великої кількості важливих і цікавих доповідей можна виділити доповіді Голови ради директорів державної корпорації "Укрбуд" Ю. К.Пелиха, директора ДП "НДІБВ" д.т.н., с.н.с. О.М.Галінського, професора Придніпровської державної академії будівництва та архітектури д.т.н., професора С.В. Шатова, президента Академії будівництва України, д.т.н., професора І.І. Назаренка та ін.

Активну участь в роботі конференції взяли учені КНУБА: колектив кафедри технології будівельного виробництва та кафедри організації та управління будівництвом. Практична допомога була надана партнерами-підприємствами будівельного комплексу України: корпорація "ДБК-ЖИТЛОБУД", ПАТ "Будівельна компанія УКРБУД", ПАТ "ХК КИЇВМІСЬКБУД", ПП "УРСА", ТДВ "СІНІАТ", ТОВ "PERI Україна", ТОВ "МАРЕІ", CSL Products, ПАТ "Баштанський сирзавод" ТОВ МНВП "Інжтехбуд", ТОВ "Композит", ТОВ "Св-

залучати для роботи в конференції організації студентського самоврядування, раду молодих вчених; вести подальшу роботу зі створення філії кафедр на підприємствах будівельного комплексу; роботу в секціях здійснювати впродовж більш тривалого часу (2 дні).

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Продовжити роботу з наукових досліджень в царині технологій, організації та економіки будівництва. Продовжити співпрацю між вченими вузівської науки та провідними науково-дослідними установами (НДІБВ, НДІБК) і будівельними підприємствами. Брати активну участь в конференціях, що проводяться партнерами з закордону та регіонах України. Залучати до навчальної та наукової співпраці партнерів-підприємства будівельного комплексу. Провести III Міжнародну науково-технічну конференцію "Ефективні технології в будівництві" у квітні 2018р., попередньо узгодивши з графіками міжнародних комітетів.

В.В. Савйовський,

Співголова-координатор конференції, д.т.н., професор кафедри ТБВ

Вітаємо ФАІТ

СТУДЕНТИ ФАІТ – ПЕРЕМОЖЦІ ОЛІМПІАД І КОНКУРСІВ

Приємно відзначити, що в числі учасників і переможців Всеукраїнських олімпіад, конкурсів, наукових конференцій студентів і молодих вчених знаходяться гідні представники Київського національного університету будівництва і архітектури. Сьогодні газета хоче привітати студентів факультету автоматизації і інформаційних технологій з цими досягненнями. Серед переможців:

Світлана Крамник (УП-5) – перше місце на Всеукраїнській олімпіаді зі спеціальності "Управління проектами" (Харківський національний університет міського господарства ім. О.М.Бекетова).

Марія Слабковська (ІТЕП-31) – перше місце на III Всеукраїнській олімпіаді "Шляхи та механізми захисту інформаційного простору України від шкідливих інформаційно-психологічних впливів" (Національний технічний університет "Київський політехнічний інститут ім. І.Сікорського").

Олександр Андріяка (БМО-41) – третє місце на XII Всеукраїнській олімпіаді зі спеціальності "Гідралічні та пневматичні машини" (Сумський державний університет).

Робертна Бітляна (БМО-31) – третє місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт по спеціальності "Машини для земляних, дорожніх та лісо-технічних робіт" (Харківський національний автомобільно-дорожній університет).

Команда "Ада Лавлейс" (ІТЕП-31: Слабковська М., Юрчук Л., Пильгун Я.) – третє місце на III Всеукраїнській олімпіаді "Шляхи та механізми захисту інформаційного простору України від шкідливих інформаційно-психологічних впливів" (Національний технічний університет "Київський політехнічний інститут ім. І.Сікорського").

Команда студентів спеціальності АТП (Марков М. (АТП-42), Ярас М. (АТП-41), Коршиков В. (АТП-51)) – третє місце на Всеукраїнській олімпіаді зі спеціальності "Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології" (Вінницький національний технічний університет).

Евгенія Короткова (ПНМ-41) за кращу доповідь на IX Всеукраїнській науковій конференції студентів і молодих вчених "Молодь: освіта, наука, духовність" (Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна").

За даними сайту КНУБА

Нагородження переможців КОНКУРС INSPIRELI AWARDS 2016

Нещодавно у м. Прага (Чехія) під егідою Міжнародної спілки архітекторів (UIA) відбулася офіційна церемонія нагородження переможців архітектурного конкурсу Inspireli Awards 2016.

Inspireli Awards є най-

більшим за кількістю учасників конкурсом у світі. Цьогоріч свої роботи представили 1052 молодих архітектори з 99 країн і понад 300 університетів усіх континентів. Конкурс був створений за ініціативи президента Чехії Vaclav Havel та низки відомих чеських архітекторів, щоб допомогти молодим зодчим віком до 35 років розпочати свою кар'єру на міжнародній платформі.

Журі конкурсу нараховує 55 провідних архітекторів світу з усіх континентів, серед яких – проф. Гарвардського університету Otto Dvorak (США), віце-президент Міжнародної спілки архітекторів (UIA) проф. Deniz Incedayi (Туреччина), Jürgen Mayer H. (Німеччина), проф. Francois Valentiny (Люксембург), Michal Prostranecy (США), Ian Bogle (Велика Британія), Martin Dudasko (Австралія), Budi Pradano (Індонезія), голова спілки архітекторів Конго Claudien Mulimilwa (Конго), проф. Gan Pei (Китай), проф. Cees Dam (Нідерланди), проф. Atsushi Kitagawara (Японія), Paolo Piva (Італія), проф. Jan Benda (Канада) та інші.

Нашу державу у високоповажному журі представила народний архітектор України, завідувач кафедри ландшафтної архітектури КНУБА, доктор архітектури, проф. Т.Ф.Панченко.

Переможцями конкурсу Inspireli Awards 2016 стали: 1 місце – Giacomo Garziano (Італія), який отримав головний приз – кубок "Крила в майбутнє", роз-

роблений відомим чеським архітектором Borek Sipek, що символізує якість творчості, гармонію, бачення, мудрість, сміливість, багаторість та мир; 2 місце посів Daiki Watanabe (Японія); 3 місце розділили Somayah Ravanshadnia (Іран) та Magdalena Tröbinger (Італія).

На церемонії були запрошені: Міністр освіти, молоді та спорту Чеської Республіки Mgr. Katerina Valachova, Міністр культури Чеської Республіки Mgr. Daniel Herman, Міністр освіти Італії Valeria Fedeli; послы 4 країн, що мали національні раунди: Вірменія, Іран, Росія, Словаччина; голова Чеської асоціації архітекторів Oleg Haman та інші.

Запрошені від України були також: представник Inspireli в Україні (Abassador of Inspireli Team), викладач кафедри ландшафтної архітектури А.А.Голуб та аспірантка кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд К.В.Голуб, які є фіналістами Inspireli Awards 2015.

Вітаємо переможців конкурсу та сподіваємося, що наступного року Україна матиме свій національний раунд та призові місця.

Андрій Голуб, викладач кафедри ландшафтної архітектури,

Крістіна Голуб, аспірантка кафедри архітектурного проектування

День поезії

Фото Олександра Чмута

"КОХАННЯ НЕ ВМИРАЄ"

З нагоди Міжнародного дня поезії 23 березня в лекційній аудиторії Київського національного університету будівництва і архітектури відбулося свято поезії "Кохання не вмирає". Студенти факультету автоматизації і інформаційних технологій допомогли поринути в світ чарівної поезії, зачитавши вірші великих поетів: Л. Українки, І. Франка, О. Олеса, В. Сосюри, Л. Костенко, І. Андрусика, С. Йовенко.

Ксенія Ковтун та Влада Клічєс були неперевершеними ведучими.

Поезія – не просто римовані рядки, які дарують естетичну насолоду. Це глибока і довічна любов, що підносить із туги й зневіри, надихає на життя й осяває дорогу. Виголошені на святі поезії вірші такі, як "Стояла я і слухала весну", "Сміються, плачуть солов'ї", "Ви знаєте, як липа шелестить" підносили настрої і надихали на щастя.

Твори "О, панно Інно, панно Інно!", "...Яблука допіли, яблука червоні!...", "Так ніхто не кохав" – передавали слова, які б хотіла почути кожна дівчина чи жінка, в яку б епоху вона не жила. Декламували поетичні твори: Ольга Лугіна, Ярослав

Коцар, Ігор Серєда, Каріна Локоткова, Юлія Козак, Катерина Савченко та Олена Тищенко.

Тема кохання наскрізна в творчості усіх письменників. Інтимна поезія – це класика української любовної лірики. Кожен із цих віршів: "Як пощастило дівчині в сімнадцять", "Спини мене, отямся і отям" та "...Лише одне: що в світі двоє нас" – вражає своєю закінченістю, мистецьким виконанням. Незрівнянне почуття кохання надихає нас на неймовірні подвиги, окриляє та змушує серце битися частіше.

Поезія допомагає людині розгадати найскладніші питання, формує громадську думку і в той же час передає внутрішні переживання як самого автора, так і читачів, і в цьому нам допомогли переконатися студенти ФАІТУ. Людство повинно навчитися цінувати поетичні рядки і знаходити в них справжнє багатство. Студенти, які відвідали вечір, залишилися задоволені, оскільки це був відпочинок душі для молоді, адже поезія допомагає нам жити разом.

На закінчення хочеться подякувати за співпрацю і фотографії Олександра Чмута. Кафедрам інформаційних технологій та професійного навчання вдячні за надання мультимедійного обладнання.

Яна Панасенко, голова РСС ФАІТ

Резонанс

ОТ ТЕХ, КТО ПОМНИТ И ЛЮБИТ ЗОДЧЕГО И.Ю. КАРАКИСА, ВЕРНОГО РЫЦАРЯ КИЕВА...

В прошлом номере "Архитектуры и Будівництва" был напечатан материал о выходе новой книги Олега Юнакова "Архитектор Иосиф Каракис".

Коллекционное широкоформатное альбомное издание "Архитектор Иосиф Каракис: жизнь, творчество и судьба" оказалось неожиданным и знаковым событием для Киева и архитектурного сообщества. Поэтому газета еще раз знакомит читателей с резонансом на издание в интеллектуальных кругах нашего Киева.

В первые месяцы после презентации книги вышли десятки статей и рецензий: в "Независимой газете", "Поэтограде", альманахе "Связь времён", американской газете "Форум", газете "Всемирные одесские новости", портала Bookkni.ru, "Интересный Киев" и др. Ряд изданий (газета "День", журнал "Berlogos", газета "Голос Украины" и др.) взяли у автора интервью.

Выход книги вызвал большой резонанс по причине того, что Иосиф Каракис – один из самых плодовитых зодчих Украины, но творчество его в полной мере до выхода книги не было изучено.

Около 20 лет жизни Каракиса связано с Киевским национальным университетом строительства и архитектуры. В самом же фолианте объёмом более 500 страниц, кроме исследования его творчества, множества фактов, воспоминаний коллег приведено более тысячи иллюстраций работ зодчего, абсолютное большинство из которых опубликовано впервые.

Эту монументальную книгу о своем знаменитом прадеде-архитекторе подготовил правнук архитектора с большой буквы Олег Юнаков, IT архитектор, исследователь истории Киева, автор тысяч статей в Википедии...

Среди уникальных иллюстраций – студенческий проект Каракиса (единственный из известных на данный момент), ряд фотографий строительства ныне разрушенной, первой в Киеве музыкальной школы-десятилетки, чертежи башенки, которая была на жилом доме по Георгиевскому переулку, № 2 и которую демонтировали по распоряжению Хрущёва, различные документы зодчего, фасады ныне разрушенного здания по улице Меринговская, № 8, фотографии строительства Фархадской ГЭС и др.

Теперь читайте отклики на книгу.

"ЭТА КНИГА РАСКРЫЛА ДУХ ЭПОХИ"...

Анатолий Петрович Кончаковский, литератор и музейный работник, один из основателей и первый директор музея писателя Михаила Булгакова в Киеве:

"На одном из заседаний киевского библиофильского клуба "Суббота у Бегемота" состоялась презентация книги Олега Юнакова "Архитектор Иосиф Каракис". Нью-Йорк: Алмаз, 2016.

Молодой ученый, уроженец Киева, несколько лет собирал по крупицам материалы, связанные с именем выдающегося зодчего И. Каракиса. На основе собранных материалов, документов из семейных и государственных архивов, он создал монографию о жизни и творческом пути одного из ярких украинских, советских архитекторов.

Книга увидела свет в Киеве в 2016 году, была шикарно полиграфически выполнена в ИД "АДЕФ Украина". Автор увлеченно повествует о том, как создавались в Украине, и, в частности, в Киеве Дом офицеров, который функционирует и поныне, Художественная школа, которая была трансформирована в Национальный исторический музей Украины, и о других знаковых архитектурных свершениях Иосифа Каракиса.

Интересный рассказ автора монографии сопровождался большим количеством иллюстраций, которые напомнили собравшимся членам клуба о том, что они и сегодня могут любоваться его архитектурными шедеврами в столице Украины. Книга вызвала большой интерес присутствующих, которые после яркой презентации Олегом Юнаковым смогли приобрести её и получить автограф автора".

Николай Мефодиевич Демин, народный архитектор Украины, окончил КИСИ (КНУСА) в 1956 году. Доктор архитектуры, профессор – лично знал и глубоко уважал Иосифа Юльевича Каракиса и его семью:

"Книга Олега Юнакова об архитекторе И. Каракисе не просто биография, пусть и великого человека, эта книга раскрывает дух эпохи, в которую довелось жить и творить целому поколению сверстников Иосифа Юльевича. Думаю, в этом ее ценность и общественная значимость.

Замечательно, что подготовил и представил её член семьи, правнук Иосифа Юльевича – представитель современного поколения умных, образованных, хорошо воспитанных, по-настоящему интеллигентных людей".

Вера Ивановна Райко (1925–2017), окончила КИСИ (КНУСА) в 1951 году. Кандидат архитектуры, мемуарист, поэт, автор книги "Старый Киев своими глазами":

Предупредить хочу вас наперёд:

Я не поэт, а просто рифмоплет,
Родная дочь И.С. Козлова,
А выйдя замуж, я легко
Фамилию свою сменила на Райко.
Отец мой и Каракис были однолетками,
Застройкой Киева трудились пятилетками...

Эти строки В.И.Райко посвятила И.Ю. Каракису

В начале 20 века родился,
В гимназии, как принято, ребёнок учился.
Отец неплохо жил, имел немало дел:
Заводом сахарным в то время он владел.
Когда Иосифу исполнилось 20 лет
На юридический подался факультет,
Но через год художником театра стать он захотел,
Покинул юридический, театр им завладел.
Три года проучился, заартачилась натура –
На первый курс упорно позвала архитектура.
Преподаватели – творцы, известные, хорошие –
Вербицкий и Кричевский, Маргилевский и Алёшин,
Каракиса талант замечен ими был –
Он ценным разработчиком, а после автором служил.
С Каракисом мы связываем много зданий,
Что заслужили в нашем обществе признаний:
Будь то в Консерватории концертный зал,
Иль детский сад завода "Арсенал",
Или жилой район – Госплана комплекс,
Ещё удача – иностранное посольство.
Но нет для киевлян приятней и милее
Узнать историю столицы – Киева в его Музее.
Проектом новых школ он тоже отличился,
В одной из них и правнучек Олег учился.
Каракис чужд манерности и превосходства,
Интеллигентность, скромность его свойства.
За годы выросла и творчества теория:
"Не видеть механически историю,
От безразличья, диссонанса отойти
И обязательно с природой связи новости!"
В его архитектуре новые идеи возникли:
Дома пирамидальные, балконы выносные.
В то время в руководстве их не понимали,
А что не ясно было, то и запрещали.
И зависть началась и связанные с нею склоки,
И руководство обвинило в "украинском барокко".
Система руководства очень часто
Была несправедлива и пристрастна.
Иосиф Юльевич в КИСИ преподавал,
Задачи интересные студентам задавал,
Его ценила молодёжь, любила,

Ей часто не понятно было,
Когда он с ректором в аудиторию входил
И каялся, как будто виноватым в чём-то был.
Он современным был, творил с высоким качеством,
Студенты осуждали покаянья начисто.
Всегда приветлив был и аккуратен,
Не пил и не курил, чем многим не понятен.
Неординарность вызывала и запреты:
На выезд за границу, на выбор в член-корреспонденты.

За это позже перед ним хоть извинялись,
Запреты эти регулярно повторялись.
Приписывали иногда поступки неправдивые,
Как снос монастыря Михайловского в Киеве.
Как хорошо, что правнука Олега выслушать смогли,
Он в Клуб пришёл, умно и интересно осветил те дни.

Борис Яковлевич Кесельман, известный киевский бард. Шуточную песню, посвященную Каракису, исполнил 12 февраля 2017 года на заседании клуба "Кияне":

Друг из-за бугра приехал,
Стали рюмки поднимать,
Предложил ему, в утеху,
По столице покатать.

Между зданий, парков, скверов,
По Грушевского возил,
Угловой Дом Офицеров,
Гостя очень поразил.

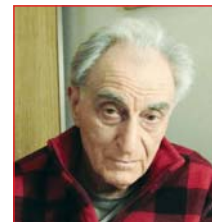
Приоткрылась панорама
Сквозь деревья густоту,
Бывший ресторан Динамо,
Не утратил красоту.

Друг заметно оживился,
Общих вспоминал друзей,
Кто построил, удивился,
Ик-сторический музей?

У музея Украины,
Друг, наш славный гимн запел,
С непонятной мне причины,
Вдруг, уснул и засопел.
Думал я, жуя арахис,
Для дыхания на ментов,
Как же мог один Каракис,
Столько возвести домов?

Михаил Борисович Кальницкий, исследователь истории Киева, почётный доктор НИИТИАГа: "Этот труд заслуживает самых добрых слов, материал очень основательный и содержит массу нового".

Александр Наумович Рапорт (род. 7 октября 1927, Киев). Архитектор, член-корреспондент и почётный член Украинской академии архитектуры, окончил КИСИ в 1950 году, ученик И. Каракиса:

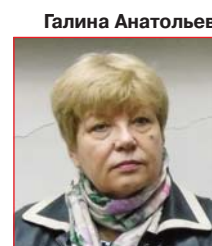
Монография "Архитектор Иосиф Каракис" – уникальный, успешный и гигантский труд, созданный Олегом Юнаковым. В сущности, монография своего рода памятник одному из самых одаренных коллег в Украине, Человеку, в котором сочетались дар творческой личности, Учителя и рафинированного интеллигента и в жизни, и в профессии.

Монография содержит огромный познавательный материал – собственно он существенная часть истории и развития архитектурной практики в Украине и не только.

Воспоминания, приведенные в монографии, восстанавливают в памяти облик близкого многим в свое время и очень ценного Человека во всех его проявлениях. Жаль, что техника того времени не зафиксировала общение с Иосифом Юльевичем, атмосферу которого никаким текстом воспроизвести нельзя. Особая признательность родным И.Ю. Каракиса, сумевшим сохранить его бесценный архив".

Сергей Петрович Кардаш, экскурсовод. После презентации отметил:

"Дуже Вам дякую за те, що підняли таку цікаву тему, за те, що в історії Києва ще одна біла пляма зникла з карти історії нашого міста. Ім'я Каракиса рано чи пізно носитимуть вулиці, будуть поставлені меморіальні дошки... Дякую Вам за гарну книгу, завдяки якій знатимемо біографію цієї видатної людини".

Галина Анатольевна Войцеховская, директор Государственной библиотеки им. В. Заболотного, заслуженный работник культуры Украины и действительный член Академии строительства Украины:

"Книга "Архитектор Иосиф Каракис" (2016) – долгожданное архитектурно-государственное издание про життя та творчість одного з найскавіших українських радянських зодчих – І.Ю. Каракиса.

Науковцям відомо, що досліджувати творчість персоналії нелегко, бо дуже часто не залишається друзів або колег, з якими можна вивірити

якісь деталі, щось уточнити, або не зберглися особові архіви, документи. Архітектурна спадщина і документальна пам'ять про І.Ю. Каракиса збережена його нащадками, однодумцями. Тому дуже важливим фактом при підготовці книги було те, що редагування книги здійснила донька архітектора – Ірма Каракис, рецензії на книгу написали доктор архітектури, професор М. Дьомін, кандидати архітектури І. Безчастнов і Г. Беркович, а Президент Академії архітектури України рекомендував її до друку.

Особливого позитивного забарвлення книга набула завдяки дослідженню людиною, яка має тісні родинні зв'язки з архітектором – Олегом Юнаковим, який з великою любов'ю, але разом з тим зі скрупульозністю і вивірною документальністю подає етапи архітектурної діяльності свого прадіда.

Евгений Александрович Рейцен. Окончил КИСИ в 1958 г. Кандидат технических наук, профессор. Гроссмейстер, поэт.

"Книгу-фолиант нужно не только читать, а изучать: архитекторам, инженерам, учёным, стремящимся познать Истину в истории становления и развития архитектуры, особенно в Украине и, в частности, в столярном граде Киеве, где ушёл в вечность великий Архитектор Иосиф Юльевич Каракис".

Подготовлено газетой

Інтерв'ю з науковцем

ЙОГО ПОДВИЖНИЦЬКА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ЗАХОПЛЮЄ
ГРУНТОВНІСТЮ І ЛЮБОВ'Ю ДО УКРАЇНИ

14 березня архітектурний факультет вшановував пам'ять видатного науковця, професора архітектури, почесного члена Української Академії архітектури та НДІТІАМ, одного з найбільших знавців українського архітектурного модерну **ВІКТОРА ВАСИЛЬОВИЧА ЧЕПЕЛИКА**. Йому могло би сповнитися 90 років.

Газета пропонує читачам інтерв'ю з донькою вченого, Оксаною Вікторівною Чепелик – архітектором, художником, кінорежисером, мистецтвознавцем – дослідником мистецтва новітніх технологій. Професор О.В.Чепелик, крім відповідей на питання газети, пропонує викладачам своє бачення навчання майбутніх архітекторів, розповідає, як готують архітектурну молодь в США і Великобританії і ін. Читайте!

Донька вченого О.В.Чепелик

Оксано Вікторівно, Віктор Васильович займався малюнком і акварельним живописом, напрацювавши близько 1000 робіт на історичні, пейзажні та архітектурні теми, власноруч ілюстрував свої друковані видання... Які теми з цілою панорамі його архітектурних шедеврів для вас, як художниці, насамперед, є найближчими? Чому?

На канікулах щодня, після обіду, мій батько ходив зі мною на етюдні, ми малювали архітектуру і пейзажі. Такі щоденні практики дуже дисциплінують. Тому найдорожчими є спогади про спільність – спільно проведений час, історії, навички. Пам'ятаю: в селі Микільська пустинь на Десні вздовж дороги збереглися старі дуби з козацькими (квадратними) цвяхами, забитими в стовбур дерева, що означало драбину до спостережної платформи, влаштованої на висоті над лугом, і моя уява з його розповідей домальовувала історію.

Люблю його афіші, які він робив до своїх публічних лекцій і бесід в стилістиці Василя Кричевського чи Георгія Нарбута, бо вони поєднують українські шрифти, архітектуру і зміст, що його відобув, відчистив від нашарувань і явив світові мій тато.

Втім, якщо говорити про впливи, то саме просторове архітектурне мислення дало мені змогу започаткувати арт-перформенс, в яких декорації перетворилися на костюми, – "Містерія рухомих об'єктів": "Мандрівний острів Лесбос", "Народження Венери", чи "Сім знаків Зодіаку". Ось ця, власне, і була належним чином оцінена П'єром Карденом на конкурсі "Альта-Мода 1996" (в результаті чого я й отримала його запрошення до Парижа), аби здійснити перехід до відео-інсталяції і мистецтва новітніх технологій, які тато ще застав.

Ви – архітектор, художник, кінорежисер, мистецтвознавець – дослідник мистецтва новітніх технологій... яким Вам, насамперед, запам'ятався ваш невтомний батько?

Батько запам'ятався як людина, що весь час працює, чи то готує лекції, робить кресленики обмірів, малює ілюстрації, пише статті, досліджує джерела. Початок мого шляху в архітектурі припав на період розпаду СРСР і економічний спад, що унеможливив розвиток архітектури і будівництва, тому всі мої іпопастасі (як тільки зникали, або навпаки виникали якісь можливості, я починала реалізовуватися в іншому напрямку) прийшли як природне явище, так як перед очима був приклад батька, що працює, а не очікує.

Ще пам'ятаю його як людину енциклопедичних знань. В ті рідкісні дні, коли ми опинялися разом під час обіду, я намагалася перетворити його в бесіду. Для цього варто було тільки зачепити якусь питання, і далі можна було прослухати цілу лекцію на тему архітектури, мистецтва, літератури, історії і т. д. Шкода тільки, що нам рідко щастило співпадати за часом, а також дуже шкодує, що мій син Славко не зустрівся зі своїм дідусем і не має цього досвіду спілкування (хоча б дитячого). Він народився через 5 років по його смерті.

Ваш батько був одним із перших, починаючи з 80-х років, найбільших знавців українського архітектурного модерну, чому ви не стали його послідовницею?

Тато займався українським архітектурним модерном (УАМ) та його витокми, починаючи з часу навчання в будівельному технікумі. Його заслуга якраз і полягає в тому, що він не тільки повернув Україні забутий український архітектурний модерн, але й вписав його у світовий контекст, адже він розвивався як самостійне, самобутне, новаторське явище синхронно із світовим модерном без ретардації і вторинності. Але на відміну від світового модерну, український

архітектурний модерн зазнав гонінь та руйнувань під час боротьби з українською ідентичністю з ідеологічних мотивів. У пореволюційний час, після окупації України більшовиками, багато-хто з діячів УАМ опинилися в еміграції, багато-хто підпадав під арешти і цькування з політичними обвинуваченнями. Під загрозою розправи дехто відмовлявся від своїх поглядів на УАМ.

Сказати, що я не стала його послідовницею, очевидно, буде деяким перебільшенням, адже після перебування в Німеччині в Баухаузі (до речі, тато дуже часто апелював до школи Баухаузу 20-х років) я захистила в КІБІ кандидатську дисертацію на тему "Національні аспекти теорії архітектури (на прикладі України)". В дисертації систематизовано розкривається еволюційний генезис теоретичної думки стосовно національної своєрідності архітектури, встановлюються етапи і періодизація теорії архітектури, змінні чинники, що формували теоретичні узагальнення на різних етапах розвитку архітектури та окреслюються тенденції подальшого роз-

Проф. В.В.Чепелик (в середині) на екзамені. 1972 р.

витку теорії та практики. І хоча утиски стали одним з факторів, що припинили розвиток УАМ, намагання зараз в Україні створювати репліки українського модерну – зовсім не той урок, який потрібно вивести архітекторам незалежної держави у XXI столітті. Прикладом для наслідування є вміння творців українського архітектурного модерну осмислити спадок і переплавити в новітні форми.

Тому я продовжила свої дослідження вже стосовно сучасності. Вони були втілені у монографії "Взаємодія архітектурних просторів, сучасного мистецтва і новітніх технологій, або мультимедійна утопія", що її видав Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України 2009 року, де я працюю провідним науковим спеціалістом відділу мистецтва новітніх технологій. Це було якраз перед моєю другою дослідницькою роботою в UCLA Каліфорнійському університеті Лос-Анджелесу за програмою Фулбрайта 2010–2011 рр. У монографії висвітлено типологічні, архітектурно-просторові та сутнісні характеристики взаємодії архітектурних просторів, сучасного мистецтва і новітніх технологій, закономірності формування суспільного простору та особливості процесів. Вони характеризують зміни культурного пейзажу і семантичну мутацію середовища, викликану впливом інформаційно-комунікаційних технологій, які призводять до фундаментального переосмислення, визначення й організації простору і виступають каталізатором соціо-культурних трансформацій. Видання подає переосмислення функціонування суспільного простору за умов парадигматичних змін глобалізованого світу, залучаючи дослідження практик соціальної скульптури і методів public art з використанням новітніх технологій, спираючись на праці мислителів і практиків, чіє бачення, формулювання та проекти є основними для соціальної сфери. Монографія розрахована на мистецтвознавців, культурологів, архітектурознавців, фахівців в галузі суспільних наук та студентів вищих навчаль-

них закладів і факультетів, які вивчають відповідні дисципліни, а також на широкій загал читачів, які зацікавлені в отриманні критичного знання та не байдужі до художнього опору процесу присвоєння світу всередині глобальної соціальної сфери.

Тепер вже рік викладаю історію архітектури України і народну архітектуру в НАОМА, продовжуючи татову справу, спираючись на його викладацький доробок. У своїх лекціях апелюю як до його книжки "Український архітектурний модерн" (упорядник З. В. Мойсеєнко-Чепелик, 2000), так і до книжки "Бесіди про українську архітектуру", що її видав Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України за загальною редакцією А.О. Пучкова. Тому, вищезгадані факти говорять про те, що я, так чи інакше, таки є його послідовницею. **Тоді, 20 років тому, коли Віктор Васильович працював зі студентами, вони дуже любили один одного, але у той час студентська молодь була**

Публікація професора Чепелика в газеті "За будівельні кадри". 90-ті роки

зовсім іншою. Якби Віктор Васильович був живим, як би сприймав студентів нинішніх?

Важко сказати. Виходячи з мого досвіду, сьогоднішнє не бажання українських студентів вчитися, з чим я, до речі, не стикалася будучи запрошеною професором в США, можливо б його засмутило і він не зміг би з цим змиритися, але дуже ймовірно, це було б просто неможливим у професора Чепелика. А з іншого, ту кількість відгуків від його бувших студентів, і студентів, які в тата не вчилися, але чули про нього від старших колег як про легендарного архітектурного факультету, говорять про те, що, здається йому таки вдалося сформувати цілу плеяду українських архітекторів і повернути їх до розуміння коренів власної культури, збереження і розвою архітектури.

Втім, освіта, на мій погляд, належить до однієї з найфундаментальніших проблем у нашій країні. Не секрет, що останніми десятиріччями система освіти в Україні, попри нагальні потреби в реформуванні, не зазнавала ніяких якісних змін. Не відбулася "культурна революція", як у деяких провідних академіях країн колишнього соціалістичного табору. **О. Чепелик: Часто запитую себе чи відповідають сьогодні наші неповороткі, бюрократичні, та самодостатні освітні інституції викликам часу і чи мають вони волю до оновлення, концептуального розвитку?**

Здається, відповідь відома і не викликає сумнівів. Хоча проблематизація виявляється, перед усім, через розширення традиційних дисциплінарних меж, через вторгнення в інші сфери гуманітарного знання з теорією новітніх технологій, включно. Підтримка критичної здатності до артикулованих актів вірізнення та точність в роботі з інтелектуальним інструментарієм є завданням освіти.

У постіндустріальному світі радикальних процесів міграції населення, ідентичностей та культур, масивної кількості змін, гіперлінійної інформації; і широко розповсюджених масмедіа, нашим учбовим

системам потрібно вчити студентів стати глобальними мислителями, які вільно орієнтуються у різноманітній культурі, досліджуючи їх спільні та відмінні риси, та розвивати широкий діапазон можливостей, що наші нинішні підходи до навчання просто не підтримують. У сьогоднішньому світі виклики життя вимагають від викладача концептуального учбового плану, а від студента синтезованої цілісної ідеї в навчанні і дослідженні (концепції, що проблематизує) і розуміння когнітивної естетики (краси критичного погляду). Потрібно вчити наших студентів: 1. мати справу з великою кількістю інформації; 2. навичкам глобальної комунікації; 3. бути самокерованими і розуміти, як організувати своє подальше безупинне навчання.

Окрім знання професії, технічних прийомів, відчуття матеріалу на Заході заохочується не тільки новаторський пошук, притаманний модернізму, але найбільше – адекватність сучасному дискурсу. Пригадую своє відчуття невідповідності нашої освіти викликам часу, коли 1985 року з'явився переклад книжки Чарльза Дженкса "Мова архітектури постмодернізму", виданої у Нью-Йорку та Лондоні 1977 року, або текст Габермаса. У США у програмі поруч з майстер-класами визначних митців, архітекторів та теоретиків (Рем Колгас, Маріо Ботта, Френк Гері, Заха Хадід, лекції яких я відвідувала) практикуються лекції провідних філософів, які читаються без огляду на рівень підготовки студентів. Сьогодні фрагментація, нарочита розірваність інформації, має неабияку перспективу, і в цій моделі, чим більш фрагментована освіта, тим більш цінними

З американської школи випускник виходить переважно з "власним продуктом", вражають і знання новітніх технологій, технічна оснащеність, доступність комп'ютерів та дигітального обладнання. В нас же ще й досі немає необхідного арсеналу комп'ютерів.

Освітні заклади у Великобританії провели опитування серед студентів, аби визначити критерії для оцінки студентських вмінь:

- 1) визначити проблематику і вимоги
- 2) встановлювати зв'язки і бачити взаємодії
- 3) передбачати наслідки
- 4) досліджувати ідеї, дотримуючись вільного вибору
- 5) критично оцінювати ідеї, дії та результати.

Ці критерії, запропоновані самими студентами, не лише оцінюють їх творчий потенціал, але й змінюють погляд на учбовий процес як на організацію взаємодії.

Щоб Ви побажали теперішнім архітекторам?

Архітектура – це явище не тільки функціонально-естетичне, це явище політичне, що демонструє символічну владу, як це було на теренах України в довгі періоди її колоніального існування. Особливої актуальності проблема національної своєрідності архітектури набуває в період становлення і розвитку незалежності України, яка повинна мати не тільки державну українську мову, але і власну сучасну архітектуру.

Натомість, в Україні архітектори 26 років старанно створюють ліву частку архітектури, що мімікрує під електичну забудову XIX століття. Вони мотивують тим, що "так забудований центр міста", відтворюючи, таким чином, імперський контекст, якого ніяк не можемо позбутися (архітектура не бреше в тому, що весь цей період ми не мали незалежності). Або ж закладають маловиразні коробки, впадаючи в глобальний контекст...

"Співвідношення національного й інтернаціонального" суворо контролювалися за радянських часів, в сучасних термінах "регіонального", "локального" і "глобального", які трансформуються в "глокал", надають вдалі приклади як на сході, так і на заході. Яким чином Греція – колисьа всієї європейської цивілізації – змогла опрацювати свою спадщину і що явила сучасному світові, окрім "грецької кризи"? Здається, Україна вбудовує свій проект тим же шляхом, натомість, скандинавські країни змогли переплавити спадок авангарду в дизайн і архітектурі.

Бажаю теперішнім архітекторам втілити в життя сучасний проект української архітектури.

Нові інтелектуальні глобальні комунікаційні системи створюють справжні нові "мови" (молодь досвідчена, на відміну від її старших наставників, в багатозадачному створенні і "прочитанні" мультимедійних повідомлень). Старі ідентичності піддаються мутаціям і всі кміше про рух від індустріальної економіки до інформаційної економіки вимагатимуть суцільно нової свідомості.

Доступ студентів до інформації в Інтернеті і до нових інструментів для створення, виробництва і дистрибуції продукту перемістив всю освіту ближче до навчання з більшою потребою володіння комп'ютерними програмами та навичками у XXI-е століття. Для роботи в команді молоді необхідна обізнаність з ідеями і концепціями, аналізом і синтезом, з креативністю, інновацією, самодисципліною, організацією, гнучкістю...

Будуть більш характерними міждисциплінарне вивчення, диференційована освіта, міжвікова робота, зв'язки між життям всередині та за межами навчального закладу, приділятиметься більше уваги ранньому дитинству та середній освіті, завданням "реального світу". Технології, які швидко змінюються, призведуть до "вчасного" навчання і гнучкості в роботі з новітніми медіа, які відживають ще до того, як вдосконалюються.

Все це аргументи для більш інтегрованого учбового плану – не лише між архітектурою й іншими дисциплінами, але й між усіма різними суттєвими сферами. Так, дозвольте ж запросити і нас у XXI-е століття!

З повагою, **Оксана Чепелик**
* "А+Б" дякує **Тетяні Антошук** за допомогу в отриманні історичних знімків В.В.Чепелика

Чорнобиль

ВТРАЧАЮЧИ ЗДОРОВ'Я, ВОНИ РЯТУВАЛИ МАЙБУТНЄ

"Проїшов 31 рік з тієї страшної катастрофи. Хочеться, щоб люди знали, як все було, хто ліквідував наслідки аварії, як ставилися до своєї роботи люди в епіцентрі вибуху... Адже ця аварія

вже увійшла в історію України, та й в історію всього світу як сама глобальна катастрофа на нашій планеті...

До обов'язку офіцерів інженерної оперативної групи військ Міністерства оборони СРСР входило будувати у заплаві річок Уж, Прип'ять та ін. водоохоронні споруди: глухі, переливні, фільтруючі дамби для захисту місцевих річок від радіаційних речовин, в т.ч. графіту. Ми побудували їх 153 штуки, загальною протяжністю до 1500 км.

Спеціалісти-інженери влаштували пастки з буттового каміння для перерізу річки Прип'ять. Береги її облаштували мішками з піском. Таким чином не допускалось потрапляння радіаційних речовин до річки та в київське водосховище.

Військові інженери займалися і будівництвом могильників, куди вивозили будівельні конструкції, техніку з високим рівнем радіації, радіоактивні уламки і ґрунт.

26 квітня, в день Чорнобильської трагедії за участю студентів, викладачів та співробітників КНУБА проведено захід "Чорнобиль – чорний біль України".

До присутніх звернувся ректор КНУБА П.М. Куліков, учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС 1986 року, доцент кафедри ОПНС В.Г. Дзюбенко, які розповіли про цю страшну катастрофу та вшанували всіх загиблих хвилиною мовчання...

Газета попросила полковника В.Г. Дзюбенка розказати, як виконували службовий обов'язок інженерні війська Міністерства оборони СРСР, у тому числі офіцери військової кафедри КНУБА, які задачі перед ними стояли...

Цікаво, що під час будівництва дамб я зустрів випускників нашої військової кафедри – командирів дорожніх взводів. Без доріг, як кажуть, нікуди. Це як артерії, що з'єднують організм з усіма частинами тіла. Оскільки Рудий ліс, що прилягає до Чорнобильської АЕС, прийняв на себе найбільшу частку викиду радіоактивного пилу під час вибуху реактора і мав великі зони опромінювання, то неможливо було використовувати дорогу, що пролягає поруч.

Для пересування вантажів в короткий термін побудували об'їзну дорогу. Це дороги на с. Копачі і с. Зелений мис та ін. напрямках. За виконання цих задач були відповідальні наші офіцери: полковники Микола Мефодійович Кліменко, Федір Григорович Ледовський, підполковники Віктор Володимирович Таранюк, Сергій Михайлович Оганджанов, майор Володимир Петрович Литвиненко, які виконали завдання з честю. Мало хто знає, що учасники і ліквіда-

тори аварії на ЧАЕС 1986 року за героїчні дії були прирівняні постановою Ради Міністрів СРСР до учасників Великої Вітчизняної війни. Всі офіцери військової кафедри КІБІ, які брали участь у ліквідації аварії на ЧАЕС 1986 року, нагороджені державними орденами СРСР.

На закінчення згадаємо тих ліквідаторів, хто, виконавши свій службовий обов'язок перед батьківщиною, затулює собою не лише близьких, а й далеких людей. Усіх нас. Серед них полковники Юрій Іванович Олійник, Анатолій Сергійович Ярусос, підполковники Сергій Іванович Кравець, Григорій Миколайович Плотніков, Анатолій Іванович Іванов, майор Олександр Никифорович Клімкін. Недавно пішли від нас колишній начальник військової кафедри КНУБА полковник Євген Васильович Мельник та полковник Віктор Дмитрович Горобинський. Слава нашим героям!

Підготовлено газетою

Люди
університетуДОЛЯ
ПОВ'ЯЗАНА
З КНУБА
ВЖЕ 65 РОКІВ

16 травня Всеволоду Євдокимовичу Михайленку – доктору технічних наук, професору, заслуженому діячу науки виповнилось 90 років з дня народження та 65 років педагогічної, наукової та громадської діяльності.

Доля його міцно пов'язана з нашим університетом. Близько чотирьох десятирок років Всеволод Євдокимович очолював добрий творчий колектив – кафедру нарисної геометрії та інженерної графіки. Тут він розвинув наукову школу, яку створив його вчитель, професор Степан Митрофанович Колотов (1880-1965).

Основні наукові інтереси – геометричне моделювання та оптимізація поверхонь стосовно до конструювання тонкостінних покриттів у архітектурі, архітектурна біоніка та біодизайн, дослідження теоретичних проблем технічної естетики. Під керівництвом В.С. Михайленка захистили дисертації 12 докторів та 66 кандидатів наук з України та різних країн близького й далекого зарубіжжя. Він – автор 440 друкованих наукових та методичних видань, опублікованих в Україні та за кордоном, має 6 винаходів і ін. Серед праць професора Михайленка – 32 книжки, написаних особисто та у співавторстві. Серед них монографії, навчальні посібники, вчений також є одним із авторів програми дисципліни "Інженерна та комп'ютерна графіка" для інженерних спеціальностей вищих навчальних закладів України.

Професор Михайленко виступав з науковими та науково-методичними доповідями у навчальних закладах Москви, С-Петербурга, Парижа, Відня, Праги, Будапешта, Дрездена, Кракова і ін., в столицях і містах усіх республік колишнього Радянського Союзу.

Обличчю професора В.Є. Михайленка ніколи не дає його поважного віку. Він завжди в справі, русі – науці, культурі, мистецтві. Тому він і відомий в університеті всім: і студентам, і викладачам, й гостям. Жодного святкового концерту не відбувалось без його участі: починаючи з 1949 року, коли закінчив музичну школу вокалу, протягом життя професор Михайленко милоував нас виконанням класичних оперної та української пісень. У 2017-му Всеволод Євдокимович відзначає і 65-ті роковини сімейного життя. З дружиною Оленою Георгіївною вони виростили і виховали двох синів.

Старший Ігор закінчив факультет радіоелектроніки КПІ, працював за спеціальністю в Києві. Нині з сім'єю живе і працює в Мінеаполісі (США). Молодший син Андрій з відзнакою закінчив архітектурний факультет КНУБА, став кандидатом наук, працює доцентом кафедри інформаційних технологій в архітектурі нашого університету, а також практикуючим архітектором. Всеволод Євдокимович з Оленою Георгіївною мають трьох онуків і трьох правнучок.

В.Є. Михайленко є для колег та студентів прикладом різнобічності інтересів. Захопленням професора Михайленка є й живопис олійними фарбами. Своє живописні твори він із охотою дарує друзям та співробітникам КНУБА...

Щиро вітаємо з уродинами! Доброго здоров'я, щирої наснаги й життєвого оптимізму на літа!

Колеги, співробітники, друзі

Думка ветерана

ВІЙНА НАВІК МЕНІ СЕРЦЕ БОЛЕМ ОБПАЛИЛА...

72 роки відділяє нас від трагічних і переможних днів Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр, але для старшого покоління наших людей, дітей війни вона залишилася най-

важчим спогадом. Ось як каже про це учасник бойових дій, нагороджений двома орденами "Червоної зірки", полковник Степан Сергійович Синєкоп.

"Війна... Для когось це лише п'ять літер, які не мають сенсу. А для когось – страшне слово: скільки в ньому ненависті, злості, крові, сліз, розбитих сердець, скалічених доль, смертей,

болу. Ще з її появою у життя приходить сирітство, злидні, голод, страх! Саме зараз, як ніколи, це розумію. Тому що відчуті усе це, на жаль, довелося моїй родині..."

Єдиний в Європі меморіал дітям

ТІ, ХТО ПІШОВ У ВІЧНІСТЬ

21 парта, шкільна дошка... Звичайний клас. Ось тільки за парти ніколи не сядуть діти, а на дошці замість тем для творів і формул – передсмертний лист 15-річної дівчинки. Мертвий клас в красивому яблуневому саду. Боляче... У м.с. Червоний Берг Жлобінського району Республіки Білорусь споруджений єдиний в Європі меморіал дітям – жертвам Другої світової війни.

німці. Коли допитувалися про тебе, офіцер бив її батоном по обличчю. Мама не стерпіла і гордо сказала: "Ви не залакаєте мене биттям. Я впевнена, що чоловік повернеться назад і викине вас, підліх загарбників, звідси геть". І офіцер вистрелив мамі в рот...

Татко, мені сьогодні виповнилось 15 років, і якщо б зараз ти, зустрів мене, то не влізав би своєю дочку. Я стала дуже худенька, мої очі запали, коси мені постригли наголо, руки висохли, схожі на граблі. Коли кашляю, з рота йде кров – мені відбили легені.

А пам'ятаєш, тато, два роки тому, коли мені виповнилось 13 років? Які гарні були мої іменини! Ти мені, тато, тоді сказав: "Рости, доно, на радість великою!" Грав патефон, подруги поздоровляли мене з днем народження, і ми співали нашу улюблену піонерську пісню...

А тепер, тато, як гляну на себе в дзеркало – плаття рване, в клаптиках, номер на шії, як у злочинниці, сама худя, як скелет, – і солоні сльози течуть з очей. Що толку, що мені виповнилось 15 років. Я нікому не потрібна. Тут багато людей нікому не потрібні. Бродять голонді, зацьковані вівчарками. Кожен день їх відводять і вбивають.

Так, тато, я рабиня німецького барона, працюю у німця Шарлена працкою, перу білизну, мию підлоги. Працюю дуже багато, а їм двічі на день в кориті з "Розою" і "Кларою" – так звуть хазяйських свиней. Так наказав барон. "Русс була і буде свиня", – сказав він. Я дуже боюся "Клари". Це велика і жадібна свиня. Вона мені один раз ледь не відкусила палець, коли я з корита діставала картоплю.

Живу я в дров'яному сараї: в кімнату мені входить не можна. Один раз поко-

ївка, полька Юзефа дала мені шматочок хліба, а господиня побачила і довго біла Юзефу батоном по голові і спині.

Два рази я тікала від господарів, але мене знаходив їх двірник. Тоді сам барон зривав з мене сукню і бив ногами. Я втрачала свідомість. Потім на мене виливали відро води і кидали в підвал.

Сьогодні дізналася новину: Юзефа сказала, що пани йдуть до Німеччини з великою партією невільників і невільниць з Вітебщини. Тепер вони беруть і мене з собою. Ні, я не поїду в цю тричі усіма прокляту Німеччину! Я вирішила краще померти на рідній стороні, ніж бути втоптану в прокляту німецьку землю. Тільки смерть врятує мене від жорстокого життя.

Не хочу більше мучитися рабинею в проклятих, жорстоких німців, які не дали мені жити!...

Заповідаю, тато: помстися за маму і за мене. Прощай, добрий татко, йду помирати.

Твоя донька Катя Сусаніна...
Моє серце вірить: лист дійде.

Підготував Петро Гонтар,
студкор газети

"КНУБІВЦІ" ПАМ'ЯТАЮТЬ...

У поминальні дні багато хто приносить квіти проректору А.М. Станкевичу, що передчасно пішов з життя

Совське міське кладовище стало останнім притулком для співробітників КНУБА, які пішли з життя в останні кілька років.

У традиціях українського народу відвідувати померлих колег і друзів, встановлювати вінки, покладати живі квіти і пам'ятати тих, хто працював в університеті, вчив молодь, передаючи їм свої знання...

У м.с. Червоний Берг під час Великої Вітчизняної війни знаходився дитячий донорський концтабір, один з найбільших в Білорусі. Кров брали у дівчаток і хлопчиків 8–14 років.

Звозили їх фашисти не тільки з довколишніх районів, а й з інших областей, а також Росії та України. Тут знаходився так званий пересильний пункт. У Червоному Березі у дітей брали кров на пробу, після чого відправляли в Німеччину, інші донорські табори. Молодь з універсальною (першою) групою ставали повними донорами. За свідченнями очевидців, брали кров і в самому м.с. Червоний Берг. Її переливали німецьким солдатам і офіцерам, які лікувалися в госпіталі на території садиби Козел-Поклевських.

Якщо знекровлені діти непритомніли, їм змочували губи отрутою: щоб довго не мучилися... Скільки дітей пройшло через це пекло, скільки їх загинуло, сьогодні не знає ніхто. На території садиби немає жодного поховання: тіла спалювали. Відомо лише, що близько двох тисяч малолітніх в'язнів вивезли до Німеччини.

Відкриває меморіал скульптура дівчинки. Худенька, вона простягає руки до неба: чи то просить допомоги у Бога, чи то чи намагається захиститися від лиха, що насувається...

ЛИСТ КАТІ СУСАНІНОЇ

Березень, 12, Ліозно, 1943 рік.

Дорогий, добрий татко!

Пишу тобі листа з німецької неволі. Коли ти, тату, будеш читати його, мене в живих не буде. І моє прохання до тебе, батько: покарай німецьких кровопивців. Це заповіт твоєї помираючої доньки.

Кілька слів про матір. Коли повернешся, маму не шукай. Її розстріляли

Пам'ятаємо

ЖИТТЯ, ВІДДАНЕ КНУБА

Ось уже і сплинув рік, як ми поховали Анатолія Михайловича Тугая, багаторічного ректора Київського національного університету будівництва і архітектури, доктора технічних наук, професора, член-кореспондента Національної академії педагогічних наук України, заслуженого працівника народної освіти України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки 2003 року ... Все своє свідоме життя покійний Анатолій Михайлович Тугай віддав нашому КНУБА.

Багато поколінь студентів КНУБА, викладачі, співробітники, друзі, усі, хто знав Анатолія Михайловича, завжди зберігають у серці добру пам'ять про нього. Тому нікого і не здивувало, що у день похорону люди йшли прощатися з ним нескінченим потоком. Тому що з його ім'ям пов'язаний найскладніший період існування нашого університету – 90-ті роки. Завдяки ректору Тугаю в той час й залишився на плаву наш навчаль-

ний заклад, була збережена його історія. Він виконав складні задачі – зберіг науковий потенціал і кадровий склад вузу, разом з яким навчав та випускав студентську молодь. Все це завдяки його досвіду керівника, вченого, педагога та чудовим особистим якостям.

Якось у нього запитали, як виживає навчальний заклад в непростих економічних умовах... Професор Тугай відповів: "Як і вся освіта і, зокрема, вища школа. На ентузіазмі тих, хто там працює".

Останні роки нашої історії теж несли в собі багато труднощів вибору для продовження історії закладу. Анатолій Михайлович все пережив, відчув і все увірвав у свою особистість. Як керівник вищого навчального закладу із світовим ім'ям, чия доля і досягнення склалися за радянських часів, він доклав найбільше своїх сил і здібностей на підтримку вчених і виробників України. За його діяльності наукові досягнення КНУБА визнані не лише в нашій країні, але й за кордоном.

Для тисяч студентів, які обрали на все життя професію будівельника, Анатолій Михайлович був справжнім батьком: в якості декана він очолював санітарно-технічний факультет протягом 19 років, майже стільки професор Тугай очолював партійну організацію нашого університету, яка завжди відгукувалася

на події, які відбувалися в країні і в нашому навчальному закладі. Сам А.М. Тугай був людиною, здатною широко оцінювати ситуацію, яка володіє нестандартним мисленням і рідкісним даром знаходити спільну мову з людьми різних професій і віку.

Анатолій Михайлович згадував: "Київський національний університет будівництва і архітектури – мій дім, справа мого життя, в яку я вклав не тільки свій робочий час, а й присвятив кожен вчинок, своє вміння і здоров'я. Адже керівник повинен брати на себе тягар фактичної і моральної відповідальності".

Не можна не згадати і про його дружні стосунки з однокашниками. А.М.Тугай закінчував Півську середню школу Миронівського району Київської області. Після закінчення її майже всі випускники отримали вищу освіту. З 1975 року в школі кожні п'ять років проводилися зустрічі однолітків, їх ініціатором був завжди Анатолій Михайлович.

В пам'яті наших викладачів і співробітників назавжди залишилась подія, коли колектив університету у складі деканів, зав. кафедрами, проректорів і ін. відвідали батьківщину свого ректора. Старенька мама Анатолія Михайловича напекла пиріжків, діти односельців підготували концерт. Для всіх це було свято, яке, можливо, буває раз у житті. Однокласник

професора Тугая **Віктор Гузі** згадує: "Він не випинав себе, був рівним серед однокашників, вставляв розумне слово або думку, підтримував гумором, світився добром ... Таким він залишився в пам'яті шкільних друзів".

Анатолій Михайлович започаткував в університеті добру традицію – відвідувати на цвинтарі своїх співробітників. Напередодні Нового року бажаючи їхали на Байкове кладовище покласти квіти колишнім ректору Ю.О. Ветрову, проректорам Є.О. Литвиненку, К.Р. Кучеренку та ін. Тепер "кнубівці" відвідують могилу і самого Анатолія Михайловича Тугая на Совському міському кладовищі.

Колегі, співробітники, друзі

На холмах киевских

"НЕБОСКРЕБ ГИНЗБУРГА"

На рубеже позапрошлого и прошлого веков Киев пережил строительный бум, в результате которого его внешний вид полностью изменился. Из патриархальной почти сельской городка он превратился в город модерна. И как водится, на киевской почве "проросли" первые дома-гиганты-небоскребы. Киевляне их встретили неоднозначно: одни хвалили, другие остро критиковали и ругали. Газета расскажет читателям об одном из самых высоких домов тогдашнего Киева.

...В 1910–1912 годах на улице Институтской строится необычайное здание не только для Киева и не только для Украины и России, но и для Европы, которое получило название "Небоскреб Гинзбурга".

История этого дома – небоскреба удивительно связана с историей царской России начала 20-го века, с еврейской чертой оседлости, с пролетарской революцией 1917 года, со страшным периодом в Киеве в сентябре 1941 года в начале Великой Отечественной войны.

Киев находился в еврейской черте оседлости, и в нем проживало большое количество евреев. Небольшая часть из них была очень зажиточная и входила в число богатейших людей города. Это были владельцы фабрик и заводов, банков, крупные адвокаты, строительные подрядчики.

Одной из самых больших строительных подрядных компаний в Киеве была "Строительная контора Льва Гинзбурга".

Лев Борисович Гинзбург (1868–1926) был очень уважаемым в Киеве строительный подрядчик, "король строительного подряда". Его строительная контора была весьма успешной и современным по тем временам предприятием. Он строил качественно, быстро. С Л.Б.Гинзбургом сотрудничали наилучшие архитекторы Украины и России. Ему доверяли строительство самых знаменитых сооружений Киева начала 20-го века. Благодаря ему, Киев превратился в европейский город.

Работая в условиях большой конкуренции среди строительных подрядчиков в Киеве, Гинзбург сумел талантливо и профессионально организовать работу строительной фирмы. Его проекты сдавались в установленный срок и что удивительно, строительная контора Гинзбурга строила быстро и недорого ко-

роткие сроки. При этом качество работ не вызывало нареканий заказчиков. Его личная порядочность и ответственность была известна всем в Киеве и являлась гарантом для банков при выдаче ссуд.

Пик его деятельности пришелся на конец 19 века и первого десятилетия 20-го века. Он ежегодно строил несколько выдающихся зданий или комплексов в Киеве, причем эти объекты совершенно разные – доходные дома, гостиницы, музеи, больницы, синагоги, корпуса заводов и институтов.

Со временем Гинзбург становится одним из богатейших людей и входит в список 20-ти богатейших лиц Киева. Лев Борисович занимается большой филантропической и общественной деятельностью. Он жертвует деньги учреждениям Красного Креста, учебным заведениям. В течение многих лет Гинзбург избирается попечителем женской гимназии и старшиной Еврейской больницы. Будучи состоятельным членом еврейской общины, по еврейской традиции он жертвует значительные суммы общине и некоторые строительные проекты для общины строит за свой счет. Вся эта деятельность была оценена властями. Он был награжден многими наградами и орденами царской России, удостоен титула "Коммерции советник".

Будучи человеком прагматичным и толковым бизнесменом, Гинзбург понимает, что деньги имеют свойство падать в стоимости, в зависимости от происходящих экономических и политических потрясений. Он занимается тем, что сегодня называется недвижимостью. Он не покупает дома, а строит за свои деньги то, что тогда называлось доходными домами (дома, которые от сдачи в

Л.Б. Гинзбург

На дальнем плане небоскреб Гинзбурга

аренду приносят владельцам постоянные доходы).

В 1900–1901 годах он на собственные средства построил 6-ти этажный доходный дом на необыкновенно красивой Николаевской улице. Киевляне поэтому и назвали ее "Киевский Париж".

В доме были подвальный этаж с моторами лифтов, мансардный этаж. Изумительно смотрелись красивейшие балконы разного размера и вида (их было 21). На крыше – 5 деревянных башен. Внутри дома находилась мраморная лестница с перилами из дуба. Полы были выложены паркетом, потолки были украшены лепниной и расписаны серебром и позолотой. В те годы это был самый высокий дом в Киеве, необычайно красивый. В доме были помещения для жилья и магазинов. Нынешний адрес дома – Городецкая, 9.

Через 10 лет украшением улицы Институтской стало необычайное здание, которое назвали "Небоскреб Гинзбурга". Дом имел внешне красивые

через 2 года. Запроектировали дом два известных еврейских архитектора из Одессы: Адольф Борисович Минкус (1870–1947) и Фёдор (Файвель) Абрамович Трощинский (1874–1949). Небоскреб был разной этажности, потому что возводился на холме – 10–12 этажей. Он представлял архитектурную новинку 20 века. Прекрасно смотрелась башня со шпилем над зданием. Высота его доходила до 70 метров. Он вошел в историю, как первый небоскреб Украины.

В небоскребе было 500 комнат, из них 94 – роскошные люксы. Сооружение обошлось Гинзбургу в 1 500 000 рублей. На строительство дома ушло 12 миллионов кирпичей. Строительство велось передовыми методами и техно-

логиями того времени. Дом имел современные лифты американской фирмы "Отис". На первом этаже располагался торговый центр с магазинами. Верхние этажи служили жилыми помещениями, которые сдавались внаем.

Дом сразу стал достопримечательностью Киева и в 1913 году в путеводителе по Киеву читаем: "Гигант Л.Б. Гинзбурга – самое высокое и обширное здание во всем городе. С балконов верхних этажей этого "небоскреба" открывается широкий вид на Старый Город с его древнейшими церквями; отсюда можно также обозреть в ясную погоду почти весь город "с высоты птичьего полета".

После революции и национализации дом превратили в коммуналку. 24 сентября 1941 года после оккупации Киева немцами советские подпольщики подорвали его вместе со многими другими киевскими зданиями. Город навсегда потерял этот архитектурный шедевр.

После войны на месте, где находился дом Гинзбурга, построили гостиницу "Украина". Сейчас дому было бы 105 лет. К 100-летию со дня сооружения небоскреба (дома) Гинзбурга почтовая служба Украины в 2012 году порадовала коллекционеров юдайки, выпустив марку и малый лист с 15 марками небоскреба Гинзбурга.

И.Герасченкова, по материалам сайта "Интересный Киев"

формы, был виден издали и знаком всем киевлянам. Квартировали в доме известные люди, художники, литераторы. Это было самое высокое жилое здание не только Киева, но и всей Российской империи начала XX века.

История строительства этого дома началась в 1899 году, когда Лев Борисович выкупил участок площадью 2036 квадратных метров, на котором находился 4-х этажный дом. На этом участке, после сноса старого дома, строительная контора Гинзбурга на собственные деньги в 1910 году начинает строительство дома и заканчивает его

Николаевскую улицу, где находится этот дом, киевляне называли "Киевский Париж"

Спорт

ВІТАЄМО НАШИХ БОКСЕРІВ!

З 17 по 23 квітня одночасно пройшло два змагання українського рівня.

У місті Біла Церква пройшов відкритий Всеукраїнський турнір з боксу серед молоді, у якому Антон Вінник (БУД-15) зайняв 3 місце.

У місті Харків у цей же термін пройшли змагання XIII літньої Універсиади України з боксу:

Сосонна Олена (МО-51) – 3 місце
Купко Катерина (ПЦБ-22) – 4 місце
Аршуков Андрій (БУД-12) – 4 місце
 Подальших їм перемог!!!

Зак. Початок на стор. 1

ПРОЕКТУВАННЯ З ПЕРШОГО КУРСУ

Під час занять з проектування у Софії Київській

Треба відзначити, що перші дні студенти виконували поставлене завдання, а наступного дня за сприянням директора національного заповідника Н. М. Куковальської було проведено екскурсію по собору Святої Софії. Найбільше враження молоді було від того, як добре збереглась ця пам'ятка архітектури в інтер'єрі, адже вона була збудована багато століть тому. Серед студентів був відмічений цікавий факт, що інтер'єрного фрескового живопису веж собору.

На території величюного комплексу майбутні архітектори побачили пам'ятки архітектури: Дзвіницю собору, собор Софії Київська, Митрополитичний будинок, трапезну, бурсу, братський корпус, консисторію, келії, браму Заборовського та ін.

Завдяки плідній праці архітекторів, істориків, майстрів-реставраторів, архітектурна собору збереглась і дійшла до наших днів. Тому необхідно з великою подякою поставитись до зусиль колективу кафедри "Основ архітектури і архітектурного проектування", який докладає зусиль в навчанні проектуванню студентської молоді від самого початку навчання – першого курсу.

С. Юровська

Чемпіонат Києва з боксу серед студентів

НАШІ БОКСЕРИ ВИСТУПИЛИ ВДАЛО!

В першій групі

Максим'юк Іван – Буд-15 зайняв – 1 місце
Купко Катерина – ПЦБ-22 – 1 місце
Аршуков Андрій – БУД-12 – 2 місце
Дехтяренко Михайло – ПЦБ-23 – 3 місце
Кривенький Богдан – Буд-14 – 4 місце

В другій групі

Вінник Антон – Буд-15 – 1 місце
Сосонна Альона – МО-51 – 2 місце
Холмовий Олександр – ПЦБ-23 – 3 місце
Симонів Ігор – ПЦБ-11 – 4 місце
Воцан Олександр – МБГ-32 – 4 місце
Герасименко Данііл – БІКС-11 – 3 місце

ЖІНОЧА КОМАНДА КНУБА З МІНІФУТБОЛУ УВІЙШЛА В ШЕСТИРКУ КРАЩИХ КОМАНД УКРАЇНИ!

З 7 по 9 квітня пройшли змагання фінальної частини Чемпіонату України по футболу серед жіночих команд першої ліги у м. Черкаси в спорткомплексі "Будівельник". До фінальної частини із 16 команд потрапили 8, але за деяких причин дві команди не приїхали на фінальну частину. Отже, шість команд було поділено на дві групи.

Група "А"

1. "Белічанка" (м. Ірпінь)
2. AFC 5G (м. Київ)
3. КНУБА (м. Київ)

Група "В"

1. КДЮСШ-8 (м. Харків)
2. "Енергія" (м. Черкаси)
3. "Legion" (м. Луцьк)

Перша гра відбулася з досвідченою командою "Белічанка" м. Ірпінь. Ми першими відкрили рахунок, але на перерву пішли з рахунком 2:2. Ми виклалися для того, щоб перемогти. Тим паче, що ми вже вигравали у них на кубку КНУБА, який проходив 1 грудня 2016 року в нашому залі, й ми так жадали

перемоги. Але на жаль, цього разу не вдалося. Ми програли з рахунком 4:2. Друга наша гра відбулась одразу після закінчення наступної гри, приблизно через годину. Нам не пощастило відновитись, і ми програли команді з Києва "AFC 5G" з рахунком 3:1.

Гра за 5-6 місце проходила наступного дня: наша команда зуміла трохи відновитись, проявила вольові якості й з рахунком 3:1 виграла у хазяїв Чемпіонату, команди "Енергія" (Черкаси).

Результати:

- 1 місце – команда AFC 5G (м. Київ)
- 2 місце – Legion (г. Луцьк)
- 3 місце – КДЮСШ-8 (г. Харків)
- 4 місце – "Белічанка" (м. Ірпінь)
- 5 місце – КНУБА (м. Київ)
- 6 місце – "Енергія" (м. Черкаси)

Кращім гравцем команди КНУБА визнана граючий-тренер Гнидюк Олія Миколаївна.

Шахи

СКАХОГРАФІЧНА ЗАДАЧА З ЧИСЛОМ "65"

За 55-років існування газети "Архітектура і Будівництво", в ній з'являлось багато різноманітних цікавих матеріалів і рубрик. Але хоча зупинитись на одній.

Наприкінці 80-х років з'явився "Куточок проблеміста", у якому друкувались шахові задачі, авторами яких були відомі вчені, а студентам пропонувалися для розв'язування задачі, складені проблемістами України. Такий куточок в нашій газеті з'явився вперше серед інших газет ВНЗ України.

Потім почали з'являтися скахографічні задачі із зображенням, наприклад, числа "70" (присвячена 70-річчю КНУБА), або з літерами "Л.К." (присвячена тодішньому президентові Леоніду Кучмі).

У 2002 році у газеті "Хрещатик" автор рядків провів Всеукраїнський конкурс з розв'язування шахових задач. Заключний тур заходу проходив у 319 ауд. КНУБА.

У 2013 р. на День студента був запроваджений Кубок ректора КНУБА з розв'язування шахових композицій. Підсумки також були вміщені в газеті "А+Б" № 24-27 за грудень 2014 р.

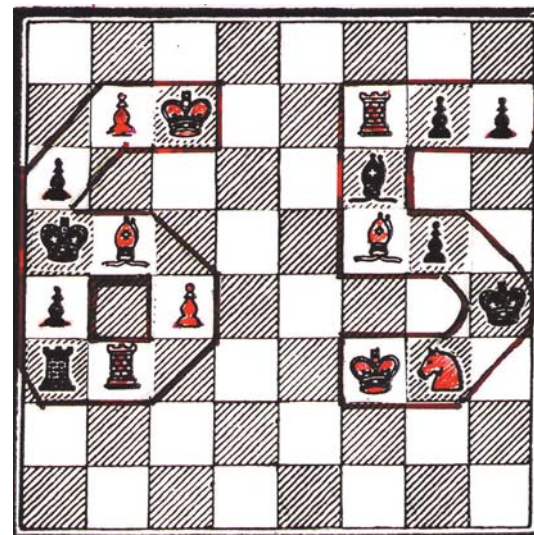
Наступного 2015 року газета "Сільські вісті" разом з КНУБА провела Всеукраїнський конкурс з розв'язування шахових задач і етюдів, присвячений 95-річчю цієї газети. У заключному турі конкурсу, який проходив у КНУБА, пропонувалась задача у вигляді числа "85", присвячена 85-річчю КНУБА і складена Є.О. Рейценем і Н.М. Кучеренко (див. "А+Б" №13-15, грудень 2015 р.). Нагороди переможцям вручав рек-

тор нашого університету П.М. Куліков.

12 квітня 2016 р. у нашому навчальному закладі був проведений конкурс з розв'язування задач, присвячений 55-річчю польоту Першої людини у Космос і публікації першої задачі автора даної статті. Конкурс проходив у КНУБА і призи студентам-переможцям і викладачам знову вручав ректор П.М. Куліков.

Вітаємо нашого ректора Петра Мусійовича з 65-річчям у вигляді скахографічної задачі з числом "65". Вона містить дві двоходовки (пропонуємо читачам розв'язати їх самостійно), складені автором статті і побажати Петру Мусійовичу здоров'я і довгих років на благо нашої України і розвитку нашого КНУБА.

Євген Рейцен,
професор, заслужений
майстер спорту України

НАШ САЙТ В ІНТЕРНЕТІ: www.knuba.edu.ua, i_geraschenkova@voliacable.com

Засновник — Київський національний університет будівництва і архітектури
Свідцтво про реєстрацію: КІ, № 137 від 20.12.1995 р.

Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи точки зору автора.
Редакція лишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали авторів.
Виготовлено Приватним підприємством "БІАЙДІ", вул. Новгородська, 1-51 м. Київ. 03151

Редактор **Ірина Герасченкова**
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 03180, м. Київ-180,
Повітрофлотський проспект, 31, кімн. 608, тел. 241-55-35